

Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie ceny referencyjnej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, okresów obowiązujących wytwórców, którzy wygrali aukcje oraz referencyjnych wolumenów sprzedaży energii elektrycznej

Lp.	Jednostka redakcyjna projektu ustawy, do którego odnosi się uwaga	Proponowana zmiana przepisu	Uzasadnienie zmiany przepisu
Uwagi ogólne			
1	Uwaga ogólna	<p>Proponowane w projekcie rozporządzenia ceny referencyjne energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w niewystarczającym stopniu uwzględniają obecne warunki makroekonomiczne wpływające bezpośrednio na koszty wytwarzania energii elektrycznej w przypadku większości technologii OZE. Projekt rozporządzenia zakłada średni wzrost ceny referencyjnej o około 6,5-7,5%, co powoduje, że atrakcyjność Systemu Aukcyjnego i Systemu Taryf FIP/FIT dla wytwórców i inwestorów zasadniczo nie wzrasta ze względu na z jednej strony rozbudowane obowiązki wytwórców w systemie i potencjalne kary finansowe, a z drugiej brak wystarczającej rekompensaty tego poziomem ceny referencyjnej (maksymalnej), która w proponowanych wysokościach nie odzwierciedla zmienionego poziomu LCOE.</p> <p>Należy zauważyć, że polski system aukcji OZE premiuje przede wszystkim projekty charakteryzujące się najniższymi kosztami wytwarzania energii elektrycznej - w ostatnich latach było to w szczególności wyraźne w ostatecznych wynikach aukcji OZE. Na przykład, w ostatnich aukcjach przeprowadzonych przez Prezesa URE w 2022 roku, cena referencyjna w koszyku aukcyjnym dla elektrowni wiatrowych lądowych i instalacji fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW wynosiła 355 zł/MWh dla elektrowni słonecznych i 295 zł/MWh dla elektrowni wiatrowych. Minimalna cena, po jakiej została sprzedana energia, wyniosła odpowiednio 150 zł/MWh w przypadku lądowych farm wiatrowych oraz 236,77 zł/MWh w elektrowniach fotowoltaicznych.</p> <p>Formuła aukcji dla nowych projektów instalacji odnawialnych źródeł energii jest również jednym z głównych punktów dyskutowanej obecnie na forum unijnym reformy rynku wewnętrznego energii elektrycznej. W szczególności projektowane regulacje powinny podążać w tym kierunku, zwłaszcza w kontekście ustalania warunków brzegowych dla poszczególnych technologii.</p>	

		<p>Należy ponadto wskazać, że poziom ceny referencyjnej dla pewnej grupy podmiotów bezpośrednio determinuje limit ceny w ramach ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. 2022 poz. 2243 z późn. zm.). Chociaż mechanizm obowiązywać będzie do końca 2023 roku i oczekujemy, że nie będzie w żaden sposób przedłużany, to już teraz w związku z niskim poziomem referencyjnym dla źródeł pogodozależnych, powoduje to wyjątkowo trudną sytuację dla wytwórców i instytucji finansowych.</p> <p>Zwracamy uwagę na zagrożenie obiektywności w kształtowaniu ceny referencyjnej w systemie aukcyjnym, ponieważ stanowi ona pułap możliwych do uzyskania przez wytwórcę przychodów w ramach mechanizmu odpisu na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny i może być ograniczana ze względu na fakt, że stanowi parametr określający pulę środków pozyskiwanych na ten fundusz od sektora OZE w celu finansowania kosztów zamrożenia cen energii dla odbiorców końcowych. Tymczasem, zgodnie z delegacją ustawową, cena referencyjna powinna być kształtowana na podstawie faktycznych kosztów wytworzenia energii elektrycznej w nowych instalacjach.</p> <p>W celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu cen rynkowych, ceny referencyjne dla pogodozależnych instalacji OZE powinny zostać zwiększone co najmniej o średnioroczny wskaźnik inflacji. Faktyczne przyrosty cen dóbr i usług inwestycyjnych były we wszystkich technologiach OZE większe od poziomów inflacji CPI.</p>
Uwagi szczegółowe		
1	§ 2 pkt 1 i 2	<p>§ 2. Cena referencyjna dla instalacji odnawialnego źródła energii, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy:</p> <p>1) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW, wykorzystujących wyłącznie biogaz rolniczy do wytwarzania energii elektrycznej, wynosi 1 157 zł za MWh;</p> <p>2) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW, wykorzystujących wyłącznie</p>
		<p>W 2023 r. w Rejestrze wytwórców energii z biogazu rolniczego prowadzonym przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa pojawiły się tylko 23 podmioty, co powoduje, że osiągnięcie celu określonego w KPD może być utrudnione. Powody tego stanu w dużej mierze opierają się na niewystarczającym dostosowaniu poziomu cen referencyjnych do zmieniających się realiów rynkowych i opieraniu analiz na danych historycznych dla projektów już zrealizowanych, w niewystarczającym stopniu opierając się na danych dotyczących zwłaszcza</p>

biogaz rolniczy do wytwarzania energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji, wynosi 1 303 zł za MWh;

tych projektów, które nie zostały zrealizowane ze względu na niski poziom wsparcia operacyjnego. Istotnym jest, że większość projektów biogazowych powstaje obecnie w ramach Systemu FIP/FIT. W tym przypadku uzyskiwane przychody za MWh są dodatkowo obniżane o 5 lub 10%, co biorąc pod uwagę powyższe sprawy, że warunki wsparcia operacyjnego są atrakcyjne tylko dla nielicznych projektów.

	T2
Wolumen sprzedaży energii elektrycznej (MWh/1MW/rok)	7800
Wolumen sprzedaży energii cieplnej (MWh/rok)	3900
Spadek efektywności produkcji energii elektrycznej (%/rok)	-
Koszt paliwa pierwotnego (zł/rok)	1 596 000
Koszty bilansowania handlowego (zł/rok)	-
Inne koszty OPEX (zł/rok)	1 586 909
CAPEX (zł/MW)	42 484 970
Wartość rezydualna (%)	15
Stopa dyskontowa realna (%)	6,50
Amortyzacja podatkowa (lata)	15
Cena sprzedaży ciepła (zł/MWh)	180

2	§ 2 pkt 9, 27 i 28	<p>§ 2. Cena referencyjna dla instalacji odnawialnego źródła energii, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy:</p> <p>9) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW, wykorzystujących wyłącznie hydroenergię do wytwarzania energii elektrycznej, wynosi 890 zł za MWh;</p> <p>27) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 500 kW i nie większej niż 1 MW, wykorzystujących wyłącznie hydroenergię do wytwarzania energii elektrycznej, wynosi 815 zł za MWh;</p> <p>28) o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, wykorzystujących wyłącznie hydroenergię do wytwarzania energii elektrycznej, wynosi 780 zł za MWh;</p>	<p>Wzrost cen zaproponowanych dla elektrowni wodnych w projekcie rozporządzenia wynosi od 7,1 do 7,3% w stosunku do cen z roku 2022. Proponujemy, aby ceny referencyjne dla hydroenergetyki były o minimum 15,56 – 15,6% wyższe w stosunku do cen z ubiegłego roku i wynosiły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dla instalacji poniżej 500 kW – 890 zł/MWh (cena w 2022 r. wносиła 770 zł– wzrost o 15,58%) • Dla instalacji między 500kW a 1 MW – 815 zł/MWh (cena w 2022 r. wносиła 705 zł – wzrost o 15,6%) • Dla instalacji powyżej 1 MW – 780 zł/MWh (cena w 2022 r. wносиła 675 zł - wzrost o 15,56%) <p>Uzasadnieniem powyższej propozycji jest wzrost cen mających wpływ na nakłady inwestycyjne i koszty operacyjne w sektorze energetyki wodnej, na który złożyły się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kosztów robót budowlanych, które stanowią największą część nakładów inwestycyjnych przy budowie obiektów energetyki wodnej. Zgodnie z danymi GUS, do sierpnia 2023 r. w porównaniu z sierpniem 2022 r., kiedy ustalana była wartość poprzedniej ceny referencyjnej, ceny budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej zwiększyły się o 10,8%. • Wzrost wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw
---	--------------------	---	--

			<p>w marcu 2023 r. w porównaniu z marcem 2022 r. było wyższe o 12,6% (źródło danych GUS).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kosztów finansowania przez banki i inne instytucje (np. NFOŚiGW). Między wrześniem 2022 r. a wrześniem 2023 r. nastąpił wzrost o 9,3% (źródło danych GUS). • Wzrost cen ubezpieczeń – wzrost o 8,2% między wrześniem 2022 r. a wrześniem 2023 r. (źródło danych GUS). • Wzrost ceny urządzeń elektrycznych – o 1,5% między sierpniem 2022 a 2023 r. (źródło danych GUS). <p>Wzrosty te między bazą do określenia poprzednich cen referencyjnych (Q1.2022, a de facto koniec 2021 r.), a Q3/Q4.2023 były jeszcze większe.</p> <p>Poniżej przedstawiamy analizę zmiany kosztów inwestycyjnych i operacyjnych projektów małych elektrowni wodnych (MEW) w porównaniu do zmian cen referencyjnych w dłuższej perspektywie czasowej. Z analizy tej wynika, że zaproponowany w projekcie wzrost ceny referencyjnej nie jest współmierny do wzrostu kosztów budowy i eksploatacji elektrowni wodnych.</p> <p>Poniżej prezentujemy jak kształtowały się ceny wykonawstwa robót budowlanych i dostawy technologii dla inwestycji MEW w ramach postępowań przetargowych przeprowadzonych dla tej samej instalacji w 2018 r. i w 2023 r.</p>
--	--	--	---

			<p>Przykładem jest inwestycja pn. „Budowa małej elektrowni wodnej Niedzica II wraz z infrastrukturą towarzyszącą w obrębie istniejącej elektrowni i zapory Zbiornika Czorsztyńskiego znajdujących się w miejscowości Niedzica, gmina Łąpsze Niżne, powiat nowotarski, województwo małopolskie”. Planowana moc tej elektrowni wynosi 7 MW. Pierwsze postępowanie ofertowe zostało ogłoszone w 2018 r. i obejmowało opracowanie dokumentacji projektowej i budowę MEW. Zgodnie z informacją z otwarcia ofert z dnia 2.10.2018 r. średnia cena z wszystkich ofert wynosiła 18 817 404,87 zł netto. W tamtym okresie zamawiający nie dokonał wyboru oferty na całość przedsięwzięcia, a jedynie w oddzielnym postępowaniu wybrał wykonawcę dokumentacji projektowej. Wartość opracowania dokumentacji projektowej: 195 000,00 zł netto. W 2023 r. zamawiający ogłosił kolejne postępowanie na wybór wykonawcy w ramach budowy MEW Niedzica II. Zgodnie z informacją z otwarcia ofert z dnia 6.10.2023 r. średnia cena ze wszystkich ofert wynosiła: 29 496 220,57 zł netto. Na przytoczonym przykładzie można wyliczyć, że w okresie od października 2018 r. do października 2023 r. nastąpił wzrost kosztów związanych z budową MEW wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej o 57,79%.</p> <p>W tym samym czasie stopy procentowe (WIBOR 3 - miesięczny) wzrósł z 1,71 do 5,68%, co znacząco wpłynęło na koszty finansowania kontraktów. Ponadto, w analizowanym okresie nastąpił również wzrost kosztów operacyjnych. Same koszty obsługi elektrowni (uwzględniając jedynie wzrost minimalnych wynagrodzeń) wzrosły o 60%.</p>
--	--	--	--

			<p>Obecnie planuje się, że cena referencyjna w przywołanym okresie 2018 r. – 2023 r., nawiązując do proponowanych 826 zł/MWh, wzrośnie o 50,18 %, a zatem, jak wspomniano wyżej, wzrost ceny referencyjnej nie jest współmierny do wzrostu kosztów wytwarzania energii w MEW, co przekłada się na spadek zakładanej rentowności przedsięwzięć w 15-letniej perspektywie czasowej.</p> <p>Należy zaznaczyć, że większość projektów hydroenergetycznych powstaje obecnie w ramach systemu FiT/FiP. W tym przypadku uzyskiwane przychody za MWh są dodatkowo obniżane o 5 lub 10%.</p>
--	--	--	---

KL/402/185/PG/2023